

Kursplan för

Klinisk medicin - inriktning neuro, sinnen och psyke, 30 hp

Clinical medicine - Neuro, senses and psyche, 30 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2014.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT11 , VT12 , VT14 , VT15 , VT16 , HT16 , HT17 , VT19 , VT20 , HT20 , VT21 , VT22 , HT22 , HT23

Kurskod	2LK063
Kursens benämning	Klinisk medicin - inriktning neuro, sinnen och psyke
Hp	30 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Medicin
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen för lärande, informatik, management och etik • Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik • Institutionen för kliniska vetenskaper, Danderyds sjukhus • Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle • Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik • Institutionen för klinisk forskning och utbildning, Södersjukhuset
Beslutande organ	Programnämnd 2
Datum för fastställande	2011-04-13
Reviderad av	Programnämnd 2
Senast reviderad	2013-10-25
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2014

Särskild behörighet

Alla högskolepoäng från termin 1–6.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens lärandemål avgränsas till vanliga och farliga tillstånd inom specialiteterna neurologi, oftalmologi, oto-rhino-laryngologi, psykiatri och beroendelära samt till delar av rehabiliteringsmedicinen, varvid målen relaterar till de övergripande målen för hela läkarprogrammet.

Kunskaperna är nivåindelade enligt SOLO-taxonomin: S1 enkel (t.ex. känna till, identifiera), S2 sammansatt (t.ex. redogöra för, beskriva), S3 relaterad (t.ex. analysera, relatera), och S4 utvidgad (t.ex. teoretisera, analysera). De praktiska färdigheterna är nivåindelade enligt Millers pyramid: M1) veta, M2) veta hur man utför, M3) kunna visa och M4) kunna utföra yrkesmässigt.

Medicinsk kunskap och förståelse

Systemet människan, i balans

Studenten ska

- kunna relatera normala anatomiska och fysiologiska förhållanden till störd struktur och funktion i sinnen och nervsystem (S3).
- kunna beskriva hur psykologiska och sociala faktorer påverkar individens funktion (S2).

Systemet människan, i obalans

Studenten ska

- kunna redogöra för onormal struktur och funktion i nervsystemet och i sinnesorganen för att kunna känna igen, särskilja, utreda och behandla olika typer av vanliga, akuta, kroniska och livshotande sjukdomar (S2).
- kunna redogöra för hur psykologiska och sociala problem kan leda till och påverka sjukdom och behandlingsval (S2).
- kunna analysera sjukdomsorsaker, riskfaktorer, naturalförlopp, principer för utredning och principer för farmakologisk såväl som icke-farmakologisk behandling vid sjukdomar och skador i nervsystemet och sinnesorganen (S3).
- känna till rehabiliteringsmedicinska grundbegrepp (S1).

Människan i samspel

Studenten ska

- ha kunskap om relevanta svenska lagar (S2).
- kunna analysera sitt eget ansvar, sina befogenheter och skyldigheter samt förstå betydelsen av att rapportera felbehandling (S3).
- kunna analysera olika metoder för patientsamtal och deras tillämpning vid störd funktion i nervsystem, sinnesorgan och själsförmågor (S3).
- visa kunskap om, och förstå centrala begrepp samt grundläggande antaganden och teorier med relevans för medicinsk vetenskapsteori (S2).

Färdigheter

Systemet människa, i direkt kontakt

Studenten ska

- kunna ta anamnes och kunna genomföra ett grundläggande neurologiskt, oftalmologiskt, oto-rhino-laryngologiskt och psykiatriskt status (M3).
- översiktligt veta hur man handlägger mindre vanliga sjukdomar och skador (M2).
- kunna etablera en förtroendefull och empatisk kontakt med patienten (M3).

Systemet människan, i indirekt kontakt

Studenten ska

- kunna tolka resultaten av anamnes och undersökning, ställa diagnos, överväga differentialdiagnoser, fatta kliniska beslut samt initiera behandling vid vanligt förekommande, akuta, kroniska och livshotande neurologiska, oftalmologiska, oto-rhino-laryngologiska och psykiatriska sjukdomar och skador hos vuxna (M3).
- kunna bedöma behovet av rehabilitering och behovet av samarbete med andra yrkeskategorier (M3).

Människan i samspel

Studenten ska

- kunna avgöra adekvat vårdnivå, det vill säga primärvård, öppen respektive sluten specialistvård, intensivvård, frivillig vård och tvångsvård (M3).
- kunna dokumentera klinisk information samt kunna använda vetenskaplig information från databaser, för att kunna tillämpa evidensbaserad medicin (M3).
- veta hur man fördelar insatser mellan olika vårdnivåer och förstå vikten av kontinuitet och välfungerande vårdkedjor (M2).
- kunna föra en dialog i tal och skrift med patienter, anhöriga, kollegor och andra yrkesgrupper (M3).

Förhållningssätt

Kunskap och attityd

Studenten ska

- kunna förklara hur egna värderingar och attityder påverkar beteendet i kontakten med patienter och patientens närstående liksom med personal inom sjukvården (S3).
- ha ett pedagogiskt förhållningssätt (S3).

Beteende och värderingsförmåga

Studenten ska

- ha utvecklat ett patientcentrerat förhållningssätt (M3).
- kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt (M3).
- kunna analysera problem med avseende på klinisk etik, forskningsetik och genus (S3).

Innehåll

Integrering

Kursen ges delvis integrerat mellan specialiteterna nedan. Integrering med basvetenskapliga ämnen sker dels avseende nervsystemets och sinnesorganens normala och patofysiologiska strukturer och funktioner, dels fortlöpande avseende farmakologi, klinisk farmakologi och klinisk patologi.

Moment, ämnen och kliniska specialiteter

Kursen är indelad i 4 moment:

Neuro (Neurology): 7,0 högskolepoäng

Sinnen (Senses): 8,5 högskolepoäng

Psyke (Mind): 12,5 högskolepoäng

Tentamen (Examination): 2 högskolepoäng

Kursens ämnesmässiga kärna utgörs av neurologi, rehabiliteringsmedicin, oftalmologi, oto-rhino-laryngologi, psykiatri, beroendelära samt professionell och vetenskaplig utveckling. Innehållet specificeras närmare av respektive moments detaljerade beskrivningar.

Undervisning sker tillsammans med de medicinska specialiteterna allmänmedicin, bild- och funktionsmedicin, klinisk neurofysiologi, klinisk farmakologi, neurokirurgi och barnpsykiatri.

Klinisk kärna

Kursens kliniska kärna utgörs av direkt och indirekt patientarbete inom de olika momentens verksamhetsförlagda utbildning, samt av arrangerade övningstillfällen.

Kursens uppläggning

Kursen inleds med en temagemensam introduktion. Fokus ligger på klinisk tjänstgöring, med patientbaserad handledning och individuell återkoppling. Verksamhetsförlagd klinisk utbildning sker på sjukhus, i öppenvård och i primärvård.

Integrerande kunskapsområden

Professionell utveckling

Den professionella utvecklingen betonas under kursen. Tillfällen för reflektion och övning ges, såväl i enklare som i etiskt och psykologiskt komplexa situationer. En Workshopdag i professionell utveckling behandlar läkarens professionella förhållningssätt och ansvar i mötet med patienten och inkluderar även en självvärdering av studenten som diskuteras med mentorn.

Primärvårdens roll

Primärvården används för att studenten ska lära sig att, ur bruset av symptom, känna igen kliniskt

betydelsefulla tillstånd, med tonvikt på de vanliga, samt träna aktiv exspektans som arbetssätt. Primärvården är en lämplig utbildningsmiljö för förståelsen av principer för bedömning av lämplig vårdnivå samt för olika aktörers roller, t ex inom rehabilitering. Primärvården är också en lämplig miljö för att förstå och tillämpa en integration av kunskaper från olika specialiteter ur det enskilda patientperspektivet.

På seminarier och i samband med falldiskussioner behandlas helhetstänkande och interaktion med kommun, socialtjänst och försäkringskassa i samband med behandling och rehabilitering.

Vetenskaplig utveckling

Under kursen fördjupas kunskap och förståelse inom biostatistik, epidemiologi och klinisk forskningsmetodik, som är relaterade till temats ämnesmässiga innehåll, samtidigt som färdigheter och förhållningssätt vidareutvecklas.

Neuro, 7.0 hp

Betygsskala: GU

Sinnen, 8.5 hp

Betygsskala: GU

Psyke, 12.5 hp

Betygsskala: GU

Tentamen, 2.0 hp

Betygsskala: GU

Arbetsformer

Undervisningen sker huvudsakligen patientnära, individuellt eller i små grupper.

Undervisning med tonvikt på färdigheter, sker dels genom deltagande i vårdenhetens rutinmässiga arbete, dels genom en patientnära, systematisk och studentcentrerad undervisning. Undervisning sker också i form av handläggning av nybesök på ”kandidatmottagning” och genomgångar på avdelningar och mottagningar med individuell återkoppling.

Undervisning med tonvikt på kunskap och förståelse sker i form av föreläsningar, seminarier, uppgiftsbaserade gruppundervisningar, gruppundervisningar med redovisning och återkoppling, undervisningsronder, patientdemonstrationer, studiebesök, enskilt arbete med datorstöd samt litteraturstudier. Rehabiliteringsaspekter avseende vård och behandling belyses fortlöpande under kursen, varpå de summeras under en dag.

Professionell och vetenskaplig utveckling undervisas, utöver PU-workshop, huvudsakligen integrerat i kursens olika moment, medan placering i primärvården ges som ett sammanhållet avsnitt.

Examination

Obligatoriskt deltagande

Samtliga seminarier och demonstrationer samt all färdighetsträning och verksamhetsförlagd undervisning har obligatorisk närvaro. Även PU-workshop har obligatorisk närvaro. Övrig obligatorisk undervisning inklusive praktiska, muntliga och skriftliga uppgifter och prov anges specifikt i de ingående momentens/delmomentens olika scheman/informationsmaterial. Kursledning och momentansvarig lärare avgör hur studenten ska kompensera frånvaro och ofullständiga prestationer enligt uppsatta läromål.

Krav för godkända moment

För godkända moment krävs uppnådda läromål samt fullgjorda obligatorier enligt ovan.

Verksamhetsförlagda moment kan i regel göras om en gång. För prov ges minst ett restillfälle under pågående kurs.

Tentamen

Kursen avslutas med en gemensam skriftlig sluttentamen, som examinerar kursens mål. Även tidigare under utbildningen inhämtade kunskaper kan examineras om de är relevanta i ett integrerande sammanhang. Tentamen utgår huvudsakligen från ett primärvårdsperspektiv och betonar integrativa aspekter. Tentamen omfattar 2,0 högskolepoäng. Minst tre tentamenstillfällen ges per år. Maximala antalet tentamenstillfällen per student är begränsat till totalt sex. Betygsgraderna är godkänd respektive underkänd.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar ges minst två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering genomförs enligt Karolinska Institutets generella utvärderingsinstrument, kompletterad med momentrelevanta frågor.

Examination

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat.

I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Behörighet

Student som underkänts på verksamhetsförlagda utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen ha fullföljts.

Litteratur och övriga läromedel

Borg, Jörgen

Rehabiliteringsmedicin : [teori och praktik]

Lund : Studentlitteratur, 2006 - 344 s.

ISBN:91-44-04507-7 (inb.) LIBRIS-ID:10242099

[Sök i biblioteket](#)

Neurologi

Fagius, Jan; Nyholm, Dag

5. uppl. : Stockholm : Liber, 2012 - 584 s.

ISBN:9789147107902 LIBRIS-ID:13613704

[Sök i biblioteket](#)

Anniko (red.), Matti

Öron- näs- och halssjukdomar, huvud- och halskirurgi, bok med eLab

4. uppl. : Liber, 2012 - s.

ISBN:9789147107766 LIBRIS-ID:14225703

[Sök i biblioteket](#)

ÖNH-handboken

Friis-Liby, Janne; Groth, Anita

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2010 - 362 s.

ISBN:978-91-44-04883-3 LIBRIS-ID:11788045

URL: [Interaktivt webbmateriel](#)

[Sök i biblioteket](#)

Lang, Gerhard K.

Ophthalmology : a pocket textbook atlas

2. ed. : Stuttgart ;a New York : Thieme, cop. 2007 - PDF (XXV, 607 s.

LIBRIS-ID:10343311

URL:

<http://ezproxy.its.uu.se/login?url=http://www.thieme.com/SID2418843300174/ebooklibrary/flexibook/put>
[Tillgänglig för användare inom Uppsala universitet](#)

Beroendemedicin

Franck, Johan; Nylander, Ingrid

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur AB, 2011 - 347 s.

ISBN:978-91-44-04829-1 LIBRIS-ID:12309132

[Sök i biblioteket](#)

Heilig, Markus

Beroendetillstånd

[2., rev. uppl.] : Lund : Studentlitteratur, 2004 - 217 s.

ISBN:91-44-03504-7 (inb.) (korr.) LIBRIS-ID:9679882

[Sök i biblioteket](#)

MINI-DSM-IV : Diagnostiska kriterier enligt DSM-IV-TR

Herlofson, Jörgen; Landqvist, Mats

Danderyd : Pilgrim press, 2002 - 311 s.

ISBN:91-973050-9-X LIBRIS-ID:8816546

[Sök i biblioteket](#)

Psykiatri

Herlofson, Jörgen; Ekselius, Lisa

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2009 - 746 s.

ISBN:978-91-44-04026-4 (inb.) LIBRIS-ID:11369004

[Sök i biblioteket](#)

Ottosson, Jan-Otto

Psykiatri

7., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2009 - 634 s.

ISBN:978-91-47-09332-8 LIBRIS-ID:11367270

[Sök i biblioteket](#)

Lynöe, Niels

Medicinska etikens ABZ

Juth, Niklas

Stockholm : Liber, 2009 - 416 s.

ISBN:91-47-09413-3 LIBRIS-ID:11468670

[Sök i biblioteket](#)